

Jemen is niet de nieuwe uitvalsbasis van al-Qaeda

Rik Coolsaet

Het nieuwe decennium begint niet zoals het vorige. We staan niet aan de vooravond van een nieuw terreurdecennium. Al-Qaeda is niet herrezen in Jemen en dat land is verre van de "nieuwe uitvalsbasis van al-Qaeda". Meer nog: het jihadi-terrorisme (velen hebben het nog steeds verkeerdelijk over het 'moslimterrorisme') is op de terugweg.

Dat is precies het tegenovergestelde van wat de berichten sinds kerstdag lijken te tonen. Een mislukte aanslag op een vliegtuig in Detroit – een *remake*, zo lijkt het wel, van elf september 2001. Een mislukte aanslag op een Deens cartoonist – een herhaling van de aanslag op Theo van Gogh in 2004. De Amerikaanse en Britse ambassades in Jemen worden gesloten uit vrees voor een aanslag. De internationale gemeenschap maakt zich op voor een wereldwijde antiterreurmobilisatie in Jemen. Bloedige aanslagen in Afghanistan en Pakistan, waarin zowel Amerikaanse agenten als Pakistaanse dorpelingen en een voormalig minister het leven laten. Een forse verhoging van de veiligheidsmaatregelen in alle luchthavens brengt die onheilstijdingen dicht bij ons.

Als we even niet opletten, gaan we de fout herhalen die tien jaar geleden al te vaak gemaakt werd. Losstaande gebeurtenissen, autonoom opererende groepen, lokale situaties die met elkaar niets te maken hebben, werden met elkaar verbonden in een overkoepelende vijand, dat de naam 'al-Qaeda' kreeg opgeplakt, met Obama bin Laden als CEO van het jihadi-terrorisme. In werkelijkheid waren die terreurgroepen even divers als de extreemlinkse terreurgroepen, die Europa teisterden in de jaren 70 en 80. Ze voorstellen als tentakels van een veelarmige octopus speelde in de hand van hen die deze groepen precies wilden bijeenbrengen.

Het jihadi-terrorisme van vandaag lijkt in niets nog op zijn voorganger ten tijde van de aanslagen op de *Twin Towers*. Het is zoals een gebroken thermometer uiteengespat in tientallen kwikbolletjes, zonder onderlinge structuur, zonder centrale leiding, zonder overkoepelende strategie. In tegenstelling tot de indruk die vandaag bestaat als gevolg van Jemen, zijn lokale groepen eerder bezig zich af te zetten tegen al-Qaeda dan zich te hergroeperen. De jihadi's zijn daarenboven in een ideologische burgeroorlog verwickeld, waarbij vroegere ideologen zich afzetten tegen een tactiek die op de allereerste plaats onschuldige moslims het leven kost – en niet het Westen. Al-Qaeda is op een mislukking uitgedraaid. Bin Laden wou met zijn aanslagen alle moslims wereldwijd mobiliseren, tegen afvalligen, tegen het Westen. Het omgekeerde is gebeurd. In zowat de hele moslimwereld is zijn populariteit sinds 2004 alleen maar gedaald. Zowat alle religieuze autoriteiten in de Islam hebben intussen het terrorisme in naam van hun godsdienst in duidelijke termen veroordeeld.

Het jihadi-terrorisme is bezig net hetzelfde lot te ondergaan van al zijn voorgangers. Het is opgekomen (in de jaren 90), heeft gepiekt (tussen 1999 en 2001), waarna het verval (sinds 2004) zich onherroepelijk heeft ingezet. Dat proces is vandaag onder onze ogen bezig. Maar zoals de leren en de Basken hebben ondervonden: het neergang van een wereldwijde terreurgolf betekent niet meteen het einde van sporadische aanslagen en eenzaam opererende nostalgische terroristen.

(Het Nieuwsblad, 4 januari 2010)